СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 96. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 27. квітня, 1925. VOL. XXXIII. No. 96. Jersey City, N. J., Monday, April 27, 1925. THREE CENTS

Сенатор Гвілер увільнений судом від закидів безправного адвокатовання.

ГРЕЙТ ФОЛЗ, Монтана, 24. квітня. — Лава присяжних суддів, яка розглядала обжалованнє сенатора Гвілера за безправне заступництво нафтових підприємств перед департаментами уряду, винесла по короткій, всего 10 мінут треваючій, сесії оречення, що Гвілер не винуватий.

Присутна на салі публика зробила сенаторови сейчас овацію, до якої прилучився навіть його прокуратор, котрий лишень хвилю тому назад домагався його засуду.

ЗНОВА ПІДНОСЯТЬ ПИТАННЄ КОРАБЕЛЬНОЇ СУБСИДІЇ.

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Питаннє федеральної допомоги для американських корабельних підприємств для розвою американської торговельної фльоти знова починає прибирати ваги першорядного політичного питання. За такою субсидією веде сильну агітацію генерал Першинг, бувший командант американських військ в час великої війни. Президент Кулидж теж розважає се питанне та думає предложити слідуючому конгресови якусь пропозицію в сій справі.

СТРАЙК У ВЕЛИКІМ ТУНЕЛЮ ЩЕ НЕ ПОЛАГОДЖЕНИЙ.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Робітники підземного тунелю межи стейтом Ню Йорк а Ню Джерзі, які застрайкували кілька днів тому, як контрактори не захотіли їм дати підвишки, рішили на своїх зборах видержати далі в страйку.

КОПАЛНЯНИЙ ВИПАДОК, ЩО МАЛО НЕ СТАВ ТРАГЕДІЄЮ

ВОЛЕС, Айдаго, 24. квітня. — У низчих хідниках копальні олова в Берк вибух нині рано огонь, який відтяв від світа 14 майнерів, що там тоді працювали. Захоплені пожаром майнери боролися з огнем через більше, як дванайцять годин. Нарешті їм таки вдалося перебитися через полосу огню та видістатися з копальні на поверхню землі, де на них ждали нетерпеливо їх родини. Лишень трох з них було так ослаблених чадом, що їх треба було забрати до шпиталю.

ЛЕГКИЙ ЗЕМЛЕТРУС У МЕСЕЧУЗЕТСІ.

БОСТОН, 24. квітня. — Південну частину стейту Месечузетса навістило нині рано легке потрясенне землі. Землетрус не зробив нігде ніякої шкоди. В околиці Ню Бедфорда дався він відчути як підземний гуркіт, немовби від підземного вистрілу динаміту.

ПРЕДСТАВЛЯЄ ТЯЖКИЙ УМОВИЙ СТАН ДІТИЙ ВЕЛИКИХ МІСТ.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Нині відкрито тут конференцію для умового виховання та гигієни (науки про здоровля), скликану союзом милосердних інституцій. В конференції бере участь коло пів тисячки учителів і вчительок. Межи першими бесідниками була шкільна інспекторка Елизабет Фарел, котра заявила, що в Ню Йорку є 37,000 учеників, які мають всякі умові клопоти й недостачі. Представник одного милосерного товариства згодився з її виводами, бо його організація дістає щораз більше прозьб о допомогу умово слабим дітям.

Др. А. Том, професор науки про здоровля ума, говорив, що за умові недуги дітий винуваті звичайно родичі, а головно побиванне й стращенне дітий. Коли родичі не дозваляють дитині рости й розвиватися свобіднійше, але побоями й страхом стараються навертати дитину на „праву дорогу”, то така дитина, — говорив др. Том, — звичайно попадає до вязниці або дому божевільних.

ҐЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ПРО БОГАЧІВ, ЩО НАРУШУЮТЬ ЗАКОНИ.

ВАШИНҐТОН, 24. квітня.— Сарджент, новий ґенеральний прокуратор (міністер судівництва), виґолосив на зборах одної жіночої організації промову про виконуванне закона, в якій звернувся сильно проти богачів, які нарушують закони. Він казав, що се мусить довести до анархії. Він закликав жінки до послуху законам.

Се була перша публична промова нового прокуратора.

АНГЛІЙСЬКИЙ ТЕОЛЬОҐ ПРОПОВІДУЄ ПРОТИ БОГАЧІВ.

НЮ ГЕЙВЕН, Конетикат, 24. квітня. — Англійський теольоґ Вілєм Ралф Індж, декан церкви Св. Павла в Лондоні, виголосив знова до студентів теольоґіїпроповідь, яка відбилася в ґазетах широким відгуком. Сим разом критикував він остро богачів, за те, що вони грубо й не по громадсськи чванькаються своїми маєтками.

НОВІ ПРОБИ З ВЕЛИКИМ ВОЗДУШНИМ КОРАБЛЕМ.

ЛЕЙКГЕРСТ, Ню Джерзі, 24. квітня. — Великий кермовий бальон американської фльоти Лос Анджелес виїхав був знова на пробний лет до острова Бермуди. Коли корабель вертав бальона до своєї стації, зірвалася сильна буря. Мимо сього залозі бальона вдалося причепити бальон до зелізної щогли, при котрій він спочиває, коли не літає. Се причіпленне підчас бурі летуни вважають великою штукою.

ОЩАДЖУВАННЄ СВІТЛА.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Всі ті околиці, які зарядили в себе „щадженнє денного світла”, посунуть годинники о 1 годину вперед о 2-ій годині по опівночи в ночи зі суботи на неділю.

Як давнійше, так і тепер, зелізниці будуть ходити після сього часу, а після звичайного, але вирівнаного часу („стендард тайм”).

ПОДАТКИ НИЗШІ, АЛЕ ЇХ БІЛЬШЕ.

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Як показують тимчасові обчислення податків, вплачених за 9 перших місяців сього фіскального року, сі податки значно підросли мимо сього, що, як відомо, податки сильно обнижено. Правда, загальна податкова сума не така висока, як за 9 місяців попереднього року, але вона богато висша, якби випадало по обтягненню знижок.

КІТ ЗААЛЯРМУВАВ РОДИНУ

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Родина Нюйорчанина Ґустава Гока каже, що вона завдячує своє безпеченьство, може й життє свому великому котови. Коли над ранком вибухнув пожар, кіт справив у хаті такий мявкіт, що розбудив всю родину. Коли Гок отворив двері, щоби впустити кота зі сіний, на нього вдарила хмара диму. Він сейчас вивів і родину й кота з хати.

ФІЛЯТЕЛІСТИЧНА ВСЕРОСІЙСЬКА ВИСТАВКА.

Філятелістичну всеросійську виставку отворено у Москві. Тут крім инших зібрано й усі марки, які вийшли від часу жовтневої революції до сьогодня. Між тими марками є й така, якої всього на всього є лише один примірник. Поглядово подано й розвиток почти в Росії від найдавніших часів до нині. Є ще й ось що цікавого: одно письмо, найдене в єгипетському саркофазі з третього століття перед Христом і одно письмо, яке завіз ZR. III. у Америку. Виставлено теж на виставі й большевицькі гроші, а також збірка французьких революційних грошей.

ЧУДОДІЙНИЙ ЛІКАР.

Селянин Хведір Ткач із Запитова привіз зі Львова до хати жінку, яку признано в Кульпаркові безнадійно недужою. Зявилась сусідка, пропонуючи чудотворця-лікаря. Коли зявився чудотворець, спершу домагався, щоби йому принесли вову одіж недужої, кожух, білля, то-що, і що він мусить закопати на розстайній дорозі. Коли Ткач привіз жінку на ніч, щоби бути присутним при обряді як „чудотворець” проганятиме з недужої „чорта” — не діждався його повороту з роземної дороги. Сусідів, що нараїли „чудотворця,” арештували.

КОРОНОВАНІ ГОЛОВИ.

Один історик завдав собі труду та обчислив, що до тепер світом правило 3.120 королів і цісарів. З ніх 32 скінчило життя самовбійством, 33 вмерло смерт юмучеників, 58 покинуло трон добровільно, 140 поляґло на війні, 183 закінчило життя в неволі, 252 було вбитих, 168 осуджено і страчено, 540 скинено з трону силою, а 22 скінчило смертю божевільних.

ПРОДАЛИ БІБЛІОТЕКУ.

Московська ґазета „Правда” доносить, що управа військової технічної школи в Москві продала на фунти, як непотрібний папір, цілу старинну бібліотеку давної московської військової школи. В цій бібліотеці було поверх сто тисяч книжок, між иншим незвичайно цінні військові твори сверед сто і більше літ.

КОНВЕНЦІЙНА КАМПАНІЯ ЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ 16-ої КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА ПРИЙМАЄТЬСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ В КВІТНИ, МАЮ І ЧЕРВНИ 1925 Р.

ВСТУПАЙТЕ І ДРУГИХ ЄДНАЙТЕ ДО У. Н. СОЮЗА.

КОРОЛІВСЬКА БІДА.

Бувший саксонський король Фридрих Август і його жінка прибули під фальшивими пашпортами до Відня і відбули наради з німецькими прихильниками монархії. Довідалася про їх побут віденська поліція і збіралася вже вигнати їх з границь Австрії, одначе це їй не вдалося. Шановна королівська пара сама втікла з австрійської території.

ОТ. ГРИЦЬ КОССАК В СЛУЖБІ.

З Харкова доносять, що отаман Гриць Коссак призначений інспектором для справ українізації старшинських шкіл на Україні.

КОНФІСКАТА КОЛЯДИ НА РІДНУ ШКОЛУ.

Те, що члени читальні в Саджавці, надвірянського повіту, пішли колядувати на Рідну Школу було причиною кількагодинної ревізії в читальні на третій день свят. Поліцаї забрали заколядовані гроші в сумі 64 зол. 40 гр.

РЕВІЗІЯ.

В половині лютия зробила поліція з Устечка ревізію у Михайла Непийводи, секретаря читальні і агента Дністра і у Івана Непийводи. Нічого не знайдено. Причина ревізії хиба та, щоб відстрашити від праці в читальні. Та ледви, чи це вдасться.

ЖІНКИ ПРИ ВІЙСКУ.

Дуже богато жінок служить в совітській армії, а ще більше в турецькій. В Туреччині виборoли собі жінки рівні права з мущинами, а тому мають рівні обовязки. В останніх часах замінило кілька тисяч жінок спідницю на вояцькі штани. Деякі з них так визначилися, що понад сто жінок стало старшинами, а дві майорами.

ПРАВДИВИЙ ДИКИЙ ЧОЛОВІК.

На ярмарку в Бетін, в околиці міста Ліль, у Франції, показувано в залізній клітці правдивого дикого чоловіка, який дико ревів і пожирав обдерті зі скіри сирі кріляки. В тім правдивім дикуні пізнала поліція давно пошукуваного небезпечного злочинця і арештувала його. Дикий чоловік так як був, почорнений саджою, з перами на голові, скрегочучи зубами і з кайданами на руках помандрував до другої клітки.

ПУБЛІЦИСТИЧНА МОРАЛЬ.

У Букарешті трапився конфлікт між денником „Універсуль” і военним міністерством. Денник помістив статтю з критикою румунської армії, а коли міністерство домагалося виявлення автора, редакція видала тайну. Автора — офіцира засуджено на місяць арешту. Румунська преса виступила гостро проти „Універсуля”, що він зломав принціп публіцистичної моралі, який не дозволяє зраджувати редакторської тайни.

СКАНДАЛЬНИЙ ПРОЦЕС.

Закінчився у Львові 9-денний тайний процес проти гуртка молодих Дон Жуанів, які приваблювали молоді інтелігентні дівчата і насилували їх у парку Кілінського. Головний винуватець Вуйцікевич одержав 6 літ вязниці, Драєр 5, Ткач 1½ року, а Сужанські 10 місяців. Одна з жінок засудженого присутна на салі зомліла.

ЦІКАВІ ВИКОПАЛИНИ.

При будові залізнички в печерах Постойни на Красі (Югославія) натрафлено на поклади глини, в котрій знайдено в великій кількости кости мамутів, гієн, медведів і инших звірят о невідомих досі формах і надзвичайній величині.

ЗАЛІЗНИЧИЙ МІСТ ЗАВАЛИВСЯ.

На залізничій лінії Капштат-Наталь (Африка) завалився залізничий міст в хвилині, коли ним переїзджав поспішний поїзд. Вагони впали до ріки. Крім залізничої служби з г и н у л о кількох подорожних.

ЗАПАЛЬНА ВОДА.

В околиці міста Ліеж в Бельгії, від киненої до струмочка сірнички запалилася вода. Влада занялася тою справою і досліджує, що може бути причиною запальности тої води.

БУРЯ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

В другій половині березня шаліла на Чорному Морі велика буря, яка потягнула жертви в кораблях та людях. Буря розторощила кілька радянських кораблів, а також один шведський і японський.

НІМЕЦЬКІ ЛІТАКИ В ПОЛЬСЬКІМ ВОЗДУХОПЛАВСТВІ.

На одинокій постійній летунській лінії Львів—Данціґ, яку мається продовжати аж до Копенгаги і Букарешту, уживають досі Поляки тільки німецьких літаків Юнкерса. З цего приводу внесено пос. Залуцкою інтерпеляцію в соймі, чому так протеґується німецькі апарати, не зважаючи на те, що літаки цивільні є чейже резервою боєвих і на випадок „якого випадку,” як можна буде вдержати технічну сторону апаратів коли вони походять з Німеччини.

Посол Домбровскі додав ще, що Німці засували філію боєвих юнкерсів в Рад. Союзі.

Це друга цікава інтерпеляція в соймі на рахунок літаків. В соймі інтерпельовано вже міністрів про нещасний виріб польських літаків в Люблині з яких велика кількість дізнала катастроф і з цего приводу літаки цеї фабрики названо „літаючими домовинами,” а ось тепер інтерпельовано в справі німецьких юнкерсів, з яких на протязі кількох літ не зазнав воздушної катастрохи ані один, як це впрочім підносила нераз польська преса.

Большевицька влада признає капіталістичний лад і в фабричному промислі.

МОСКВА, 24. квітня. — Совєтський Верховний Економічний Совет предложив нині „совнаркомови” (совєтови народних комісарів) проект декрету, який дозволює приватним особам одниняти в СССР. свої приватні робітні, фабрики і заводи, без жадних обмежень, які досі здержували чинности фабрик.

Декрет ділить приватних промисловців на три части: таких, що мають по 20 робітників; таких, що мають по 21 до 100 робітників; і таких, що мають по 101 до 200 і більше робітників.

Малим промисловцям декрет дозволює одчинювати робітні без урядового дозволу.

Робітні чи фабрики другої категорії можуть приватні промисловці отворяти за дозволом губеських „совнаркомів” або влад окремих републик.

Лиш великі промислові організації належать до центральної влади, яка видавати-ме на них концесії приватним підприємцям.

На основі сього декрету приватні особи можуть правильно бути власниками тільки одного підприємства. Хто хоче мати більше підприємств, мусить на се мати спеціяльний дозвіл правительства.

ТОЛЄРУЮТЬ МІНІСТРА КАЙО.

ПАРИЖ, 24. квітня.— Уся громадська думка Франції звернена тепер на особу міністра скарбу Йосифа Кайо.

Вона, як кажуть, не любить його ізза його політичного становища підчас світової війни, але толєрує його, бо вірить і вижидає, що він виратує Францію з теперішньої вельме скрутної фінансової кризи.

МІЛЬРАН І КАЙО.

ПАРИЖ, 24. квітня. — Бувший президент Франції Мільран виголосив промову проти теперішнього міністра скарбу Кайо, кажучи, що проти величанне недавно засуджено чоловіка се зневага памяти сих, що полягли на полі бою.

КОМУНІСТИ СТРІЛЯЮТЬ.

ПАРИЖ, 24. квітня. — Тут відбулось нині зібранне молодіжи з Національної Републиканської Ліги, на якому осуджувано міністра Кайо.

Комуністи хотіли розбити се зібранне і взялись крайного способу, боротьби з оружем в руках. Вони скрились і засипали зібраних кулями, якими убили три особи і ранили 9.

Поліція увязнила двох заговірників.

НІМЕЦЬКО-ФРАНЦУСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ПАРИЖ, 24. квітня. — Німецько-французькі переговори будуть обновлені в понеділок.

СПЛАТА ДОВГУ КОЛЬОНІЯМ.

ПАРИЖ, 24. квітня. — Тутешня преса подала чутку, що французький міністер скарбу Кайо виготовлює плян, щоби дати Америці й Англії азійські кольонії Франції за воєнні довги.

Проти сього піднеслись уже протести.

НІМЦІ ПРО НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД.

БЕРЛІН, 24. квітня.— Німецька преса приняла з вдоволеннем склад нового французького кабінету.

Вона вірить, що Пенлеве і Бріян будуть стреміти до порозуміння Франції з Німеччиною.

Одинокою перепоною для сього порозуміння, кажуть вони, є Польща і Чехо-Словаччина бо сі не хотять приєднатись до акції для загально-европейського замирення.

ВИБОРЧА УЛИЧНА БОРОТЬБА.

БЕРЛІН, 24. квітня. — Сьогодня була тут улична боротьба між молодіжю републиканською і націоналістичною з приводу виборчої агітації. В боротьбі брав участь і син покійного президента Німеччини Фріц Еберт, якого між иншими поліція теж була арештувала.

ЗА СЕРЕДНЬОВІЧНІ ТОРТУРИ.

ЛОНДОН, 24. квітня. — Посол британського парляменту Дж. Веджвуд, котрий вернувся з Болгарії, пише в дневнику Менчестер Ґардіен, що болгарське правительство Цанкова увязнило першого дня терору в Софії 6,000 комуністів, з яких доразу страчено 250 осіб.

До того, каже він, влада допускалась над увязненими середньовічних тортурів.

Проти сього запротестувало болгарське правительство, називаючи заяву посла Веджвуда видумкою і образою.

ДИКТАТОР СОФІЇ.

РИМ, 24. квітня. — Із Софії, столиці Болгарії, сповіщають, що всю владу в Софії віддано в руки ґенерала Лазарова, котрий тепер яко дійсний диктатор хоче військовою силою здавити весь протидержавний рух.

УВЯЗНЕНО 1,500.

СОФІЯ, 24. квітня. — Болгарське правительство заявляє, що досі тут увязнено 1,500 комуністів.

САТИСФАКЦІЯ ДЛЯ СЕРБІЇ.

СОФІЯ, 24. квітня. — Болгарське правительство дало сатисфакцію Сербії, заявляючи, що відкликує обжалованнє Русева, що замах на церкву в Софії приготовано в Сербії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
Full year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЕКЗАМІНАЦІЯ ІМІҐРАНТІВ У СТАРІМ КРАЮ

Перед американським урядом стоїть тепер важне питанне, іміґрації. Не так питанне, чи обмежати іміґрацію чи її попустити,-бо, як се видно з недавної публічної заяви президента Кулиджа, уряд стоїть невідклично на становищи обмеження іміґрації, — а більше питанне: де оглядатиб наміряючих іміґрувати в Америку? Чи тут, в Америці? Чи в старому краю?

Коли екзамінація іміґрантів відбувалася в Америці, то се, як відомо вже з досвіду, булоби получене з ріжними трудностями, невиґодами а то й трагедіями. Всякий іміґрант, їдучий до Америки, бувби нараженний на те, що він може не перейти екзамінації іміґраційними урядниками в Америці, що його завернуть назад до старого краю, що його видатки на подорож на нічо не придадуться. Йому моглоб і таке трафитися, що він приїхавши до Америки, застане квоту іміґрантів з краю свого походження виповнену так, що лишень одна частина його родини буде допущена до Америки, а друга буде примушена вертати назад. Наконець, переводженне екзамінації в Америці мало й той наслідок, що за всякого іміґранта, котрий не перейшов екзамінації, відповідала корабельна компанія, котра мала відставити всіх іміґранті,в яких тілесний стан не відповідав вимогам американського закона. Се накладало додаткові тягарі на перевозові підприємства,-тягарі, які очевидно, відбивали собі на пасажирах, себто на тих таки іміґрантах.

Значить, недостач дотеперішна іміґраційна практика мала немало, і тому не можна дивуватися, що уряд бачить потребу її змінити. На місце її пропонується екзамінацію іміґрантів ще в краю їх приналежности. Прихильники сеї новини кажуть, що се покалоби конець уеми немилим, болючим матеріяльним втратам й родинними трагедіями. Кождий іміґрант, перебувши екзамінацію в старому краю, їхавби до Америки певний, що буде допущений. Колиб він виложився на дорогу, то він знавби, що не на дурно. Родина його не булаби розділена. Перевозові підприємства не булиби тоді за іміґрантів відвічальні, а тим самим дещо перевіз подешівбі.

Та нова пропозиція має й свої злі сторони. Колиб екзамінація мала відбуватися в старім краю, то всі конзулярні уряди Злучених Держав малиби мати велике число урядників до переведення сих екзамінацій. З огляду на те, що Американець не такий дуже скорий жити на чужині, удержанне таких великих урядів та лікарів булоби досить коштовною річчю. Кромі сього такі урядники, наділені великою владою над долею намірених іміґрантів, не булиби без того, щоби сеї власти надуживали. Сеж уже людська натура надуживати наділеної собі влади, особливо, коли контроля над сим надуживанням трудна, вже хочби через саме віддалене урядника від центру уряду. Іміґранти найшлибися здані на ласку й неласку іміґраційних урядів. Колиб такий іміґраційний урядник ще мав порозуміння з місцевими урядниками даного краю, то доля іміґрантів справді булаби незавидна, особливо, колиб тут ходило о іміґрантів поневоленого народа.

З тих причин пропозицію перенести екзамінацію до старого краю не можна вважати за нехибне блаженство. Се зарадить неодній несправедливости, що виходила з дотеперішної іміґраційної практики, але й нова практика розкрне нові хиби, проти котрих треба буде віднак шукати нових зарад. Богато з них можнаби запобігти вже тепер, якби рівночасно з переношеннем екзамінацій до старого краю постаратися о якусь правну охорону намірених іміґрантів перед можливими зложитками іміґраційних урядників та можливим порозуміннем таких урядників з урядами держав, що гнетуть одну національність на користь другої.

МАСОВІ АРЕШТОВАННЯ І ТРУСИ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ У ЛЬВОВІ

Львівський Новий Час у виданню з 5-ого с. м. повідомляє:

З невідомих причин прийшла нова хвиля трусів, арештів і тягання до суду на львівських Українців. Перші удари, як звичайно, впали на українських студентів. Між иншими переведено труси в Академічному Домі, в студентських мешканнях при ул. св. Марка ч. 20. У студентів Карановича, Казановського, Леницького, Сайкевича, Павлика, Оленського і Бужора.

Переведено теж трус в урядовця УПТ., Огоновського.

Майже всіх, в кого переводжено труси, тягано до поліційних арештів; передержано кільканайцять годин і тоді випущено. Задержано в тюрмі лише студ. Оленського.

Причина всіх тих трусів і арештів не відома.

Слідчий суддя, який веде доходження у справі минулорічного атентату на през. Войцеховського, переслухав в останніх днях ряд українських громадян, яких донощики хотіли би втягнути в сю справу. Між іншими переслухано дра Степана Федака, Осипа Навроцького і Дмитра Палієва.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Нарікають на радянську владу й її представників, що вона й вони нічого не роблять, а живуть галапасами на тілі одуреного народу. Звичайно, се все злоба безсила та заздрість. Візьміть яке хочете число радянської ґазети, а ви переконаєтесь, що робота кипить. Досить звернути увагу на десятки ріжних „фронтів," щоб побачити, що комуністи заслужили в долі свій рай. Фронт чистки компартії й ріжних комуністичних закладів та установ од непевного елементу, фронт боротьби із злодійствами в компартії, фронт боротьби з хабарництвом у компартії, фронт боротьби з розпуством у компартії, фронт боротьби з розтратами в компартії, фронт.... і т. д., і т. д. І краю немає тим фронтам!.. Одно лише кепсько, що все, з чим доводиться боротись, живе не в населенню радянських республик, а... **в самій комуністичній партії: всі ті непевні елементи, злодюги, хабарники, розпутники, розтратчики і т. д.** Одно слово, партійна праця диктаторів налагоджена зразково.

Проте, коли хто гадає, що вся комуністична партія (вона-ж і влада, диктатура) складається лише з таких працьовників, той дуже помиляється. Крім вище зазначеної катеґорії „ответственних" робітників є і такі, що ніби урядують. Не багато таких... Про те, що їх обмаль, довідуємося, нпр., хочби з радянської (совєтської) „Правди" (29 березня), котра друкує скаргу „партійного товариша, очевидячки близького до комуністичного Олімпу, але „перекинутого" в один із сельських районів України. Тепер сей товариш посідає не більш і не менш, як... **двадцять і дві посади.** Він член райпарткому, член рика, вритзавженвідділу, предрайсельбуда, член райміському, работпросу, член бюра сельячейки, член правління кооперативи, школсовіту, предграмчека, предрайморга, предпоброхима, відділу воздухофльоти і т. д. „Нікому не можна довірітись, — признається партійний товариш у безмірнім довірі до партії населення і в чесности „цартійців," — всі проти партійної лінії, і все треба робити самому... У нас за плечима роки... ми знесилені, підтоптались, стомились. За останній тиждень, нпр., я був на 26 засіданнях. Працюєш, як у тумані, губиш лік дням і ночам. Ми тижнями не читаємо ґазет, не кажучи вже про книги..."

Нема чого дивуватись, окли инші компартійці заняті иншою роботою, супроти котрої тільки й те робиться, що оголошується „ударні фронти." А крім того, у радянської влади є чимало й иншої роботи. У Джанкої (на півдні України), нпр., 1-го квітня голодні селяне зібрались коло окружного іс-полкому прохати про видачу „семзерна" для пересіву піль. **Замість зерна, радянська влада вислала проти набридливих селян чинів ГПУ, котрі взяли „бунтівників" у кулемети.** Кількість „постраждавших" не відома. Ся „робота" радянської влади зробила тяжке враженне на місцеві профсоюзні орґанізації, а вони вимагають кари для винуватців. А винуватці-ж хто?.. Отже вимагають, щоб радянська влада сама себе покарала. Не до чеканнечка, звичайно.

В т. з. Донбасі (Донецький вугільний район на Україні) радяська влада допрацювалася до того, щопредставники металюрґічних трестів і шахт телеґрафично звернулися в Москву з виганнем негайно перекинути в Донбас хліб, **бо з 19-березня хлібопекарні кооперативів** і приватних осіб стали примішувати до хліба від 30 до 40 процент суроґатів.

Така діяльність і піклуванне про голодне населення радянся вдячним населенням. Напр., на конференції секретарів продукційних комячейок Сталінського (Юзівського, в Донбасі) району докладчики віднячили **збільшення випадків нападу й переслідування робітниками компартійців, що стоять на чолі комячейок і тих, яких делеговано в завкоми.** За січень і лютий в Сталінським районі запротокольовано **42 випадки побиття компартійців, і 5 закінчилися смертю.** Розшукування винуватих здебільшого марне.

Так дякують своїй владі робітники. Селяне, звиклі до боротьби з ворогом ще з часів горожанської війни, також не відстають од робітників і при кождій нагоді мстяться за той оай, якого заживають при своїй радянській владі. В нашій ґазеті наводилося вже богато випадків такої помсти, тому сим разом обмежуся лише свіженьким. Уночі на 30 березня коло ст. Ворожба (на Україні) невідомими озброєними людьми було зупинено поштовий поїзд, із котрого озброєні забрали мішки з грошима, потім зробили ревізію пасажирів: нікого не зачепили, не рабували, **крім трьох „відповідальних робітників"** (себ-то „комуністів). **Другого дня їх знайдено забитих край желізничої дороги колії.**

Отже, як бачимо, дарма нарікають на комуністів, що вони, ледачі й нічого не роблять для населення своїх республик. Потій подяці, яку при всякій нагоді складають їм ущасливлені ними селяне й робітники й приклади яскі ми отсе навели, кождий може оцінити ту невсипущу працю червоних диктаторів, за котру вони дістають прихильність своїх горожан.

М. Джера.

Ол. Бабій.

НА РУЇНАХ.

І знов ярмо! І знов неволя!
Хто знає — може на століття
Рабства, покори, лихоліття
Вас засудила люта доля.

Ви знов сміття лиш для погною.
Нікчемні, подлії Гельоти.
Лякеї для послуг, роботи,
Що ласки ждуть в передпокою.

Повірте! Прапор ваш схилився,
Вкрив соромом чоло народу,
Бо кождий в сумерки дивився,
Не вірив блескам сонця сходу.

Ви забажали на світанку
Вчорашний вечір воскресити,
Не віривши в побіду ранку
Вчорашним днем хотіли жити.

Ви крилися в годину бурі
У гнізда захистів затишних, —
Чекали жнив у дні похмурі
Не сіявши ланів пшеничних.

В палатах ви Христа шукали —
А Він лежав в мужицькій стайні;
Замісць до Нього — ви зблукали
До Ірода на межі крайні.

Не взяли ми вінків побідних
З пожеж всенароднього бунту,
Бо ви кличів не чули рідних,
Що линули від піль, від ґрунту.

На марно кровця ран стрілецьких
І всі важкі кріваві труди,
Бо ви не чули мольб мужицьких:
— „Боже! аХй пана в нас н ебуде!"

Шаблюка зломана остання.
Ви впали знов до стіп профана,
Бо дав вам Бог святе повстання —
Не дав ні Ґонти, ні Богдана!

Тож чуйте! Слухайте сьогодні!
В народі ваша перемога!
Слова села — слова Господні,
Народній голос — голос Бога!

УПЕРЕД!

Уперед за рідний край та волю,
За пригноблений, окутий люд,
Хоч нічого не знайдем, крім болю,
Хоч нас жде невідячений труд!
Уперед проти зла однодушно! —
Розрослася ворожа юрба...
Не гадаймо прожити безсумно,
Бо життя — то щодня боротьба!
Уперед, хто не хоче конати,
Статись трупом гнилим, конучи!
Сміле слово — то наші гармати,
Світлі вчинки — то наші пісні!
Уперед до завзятого бою
За громадські та власні права,
Коли бути бажаєм собою,
Коли серце ганьбу відчува!
Уперед! годі скніти рабами,
Час кормигу ганебну знести!
Щоб без хлопа, без пана — братами
Всі ми вільні прийшли до мети!

СХІДНІ ГРАНИЦІ ПОЛЬЩІ — ОГНИЩЕМ НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ ЕВРОПЕЙСЬКОГО МИРА!

Президент Української Національної Ради вислав до урядів европейських держав і до Союза Народів таку ноту:

Питання ґарантійного пакту, який мавби обняти евентуально як високі договірні сторони: Францію, Велику Британію, Бельґію і Німеччину, видвигнуло у своїй звязку справу можливої ревізії західних границь Польщі.

Польща відкидає навіть саму думку такого пакту, який в дальшій своїй послідовности потягнувби за собою нарушення її границь, і ставить як догму погляд, що незайманість її кордонів є основою европейського мира.

Ми не маємо ніякого права піддавати оцінці політичні арґументи, які Польща видвигає на оборону своїх західних кордонів, але мусимо ствердити, що справдішня небезпека для европейського мира зовсім не є звязана з питанням, чи західні кордони Польщі будуть піддані ревізії чи ні.

Безпосередня, постійна і притаєна небезпека лежить деинде. **Її огнищем є східні землі і кордони Польщі.** Винесені наборзі дипльоматичні рішення розділили сорок міліоновий український нарід, віддаючи самовільно під польське панування 7 міліонів Українців Східної Галичини з Лемківщиною, Волині з Поліссям і Холмщиною з Підляшшям, і створили в сей спосіб на сих землях, подібно як і на білоруських і литовських фермент неводоволення, який насильна польська адміністрація заострила до стану притаєної революції..

Населення сих земель веде проти Польщі постійну партизантку. Напади й наїзди на польські військові й поліційні постерунки збільшаються з кождим днем і можуть стати причиною кровавого конфлікту з Радянським Союзом, що обіймає другі українські і білоруські землі.

Змагання остаточно упра-вильнити всі питання світового замирення займає провідників усіх держав; та се змагання не увінчається бажаним успіхом так довго, **поки не буде полагоджена справа самовільного віддання Українців під польське ярмо.**

В останнім століттю уважано Польщу мучеником Европи, а сьогодня, по покликанню Польщі до державного життя, вона береться накладати своє ненависне ярмо на непольські народи, що попалися їй випадковою грою повоєнних міжнародних комбінацій, не зважаючи на право самовизначення і на протести та представлення українського народу, піднесені перед цілим світом.

Українці під Польщею, позбавлені на ділі горожанських прав, находяться поза законом: масові арешти й політичні процеси не устають; українське шкільництво послідовно касується; преса придавлена, а українська мова в прилюдним життю ледви толерована; українське населення доведене польською економічною політикою до господарської руїни, а штучна польська кольонізація намагається спольонізувати українські землі.

Жорстока самоволя польського уряду викликує стан притаєної революції, а сім міліонів людий жде нетерпеливо підхожої хвилі, щоби скинути наложене на них ярмо.

З огляду на те, беручи під увагу постійні представлення і протести, звернені до европейських держав і Союза Народів, мають честь в імени поневолених Польщею Українців домагатися:

1. Щоби в майбутніх нарадах про остаточне заведення мира в Европі чи то шляхом нових договорів чи охоронних пактів, взято було під увагу, мира лежить в насильнім прилученню українських земель до Польщі;

2. щоб по думці 19. артикулу Пакту Союза Народів переведено ревізію рішення Ради Амбасадорів з 14. марта 1923 р.;

3. щоб населенню Східної Галичини з Лемківщиною, Волині з Поліссям і Холмщини з Підляшям була дана можність здійснити право самовизначення.

Відень, дня 27. березня 1925.

Др. Евген Петрушевич,
Президент
Української Національної Ради З. У. Н. Р.

ПОДЯКИ

Я Теодор Шиляк, член від. 82 У. Н. С. в Ню Александрія, Па. посилаю сердечну подяку цілому головному урядови У. Н. Союза, що мені дали поміч з фонду запомогового.

Теодор Шиляк.

Шенандо, Па.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за виплату по бл. п. Григорія Гевчука, $200 долярів на погріб. Покійний зістав під землею забитий, де що прожив 35 годин. На котрого впала скала і поломила йому крижі і ногу. Покійний працював в Америці 15 років, аби заробити на кавалок хліба, щоби потішити своїх родичів, свою жену, свого сина. Покійний родився 1885 року. Працював через 40 років так, Браття, в тій Америці. Небіщик був довгий час без роботи бо трудно було дістати роботу. Покійний пішов перший день до других копалень і там його стрінула нагла і несподівана смерть. Полишив в Америці рідного брата.

Нехай Йому Земля буде Пером!

Іван Чорний.

Дери, Па.

Я низше підписана Анна Ващур, членкиня Сестрицтва Успенія Пр. Діви Марії, від. 303, складаю як найсердечнійшу подяку, в першій мірі головному урядови, комісії прозьб і скарг і всім чесним делегаткам і делегатам 16-тої головної конвенції за уділення мені запомоги в сумі $50.00 з фонду запомогового У. Н. С.

На повне признанне заслугує наш гол. уряд а передівсім гол. фін. секр. Р. Слободян, що в чотири дні по конвенції нам чека прислав, так що я такого скешувала ще перед святами і мала такий красний веселий Великдень, якого в життю ще не зазнала, бо відчувала, що за мене бідну не забули. Я чулась, що належу до одної великої родини, що я не самітна бідна вдовиця, без поратунку, що над мною як рідний Батько чуває Батько-Союз, що всі ми діти Союза можемо співати веселу пісню „Христос Воскрес!", бо вміємо постояти оден за всіх а всі за одного.

Дай же Боже, щоби із тим Воскресеннем воскресли і навернулись до Союза всі наші сестри і браття, які в чужих орґанізаціях відреклись своєї народности.

Анна Ващур, членкиня.

Марія Королевят, предс.; **Анна Баран,** кас.; **Катерина Байтс,** секретарка.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Иоана Хрестителя, від. 76, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що на спеціяльнім мітинґу, котрий відбувся 11. квітня 1925 р., члени ухвалили одноголосно, що кожди йчлен має платити свої місячні вкладки кождого місяця. Хто не заплатить одної вкладки то на другий місяць має заплатити 25 ц. кари, а за два місяці .50 ц.. Тому уряд висще згаданого відділу просить і напоминає, щоби кождий член старався платити свої місячні вкладки реґулярно кождого місяця; коли не може прийти на мітинґ то най передасть другим членом, аби потім ненарікан, що платить кару 25 або 50 ц. — Павло Р... пр-дс.; Стефан Стойко, ...

БЕЗ РЕВІЗІЇ ГРАНИЦЬ ПОЛЬЩІ — НЕМА МИРА В ЕВРОПІ.

Голоси англійської преси.

Зближений до теперішнього англійського уряду „Обсервер" пише у статті „Нема небезпеки без ревізії" м. и. таке:

Польща одержала у версайських договорі смертельний подарунок під видом границь, які поведено так, що Німеччина й Росія з природи речи мусять бути ворогами польської держави. Хто є за миром в Европі — той мусить бути за ревізією польських кордонів.

Сей погляд іще яскравіще й докладнійше висловлює „Manchester Guardian" з 20. березня у статті, яка походить мабуть з англійського міністерства закордонних справ:

„Польський коридор — се географічна аномалія, а поділ Горішнього Шлеська означає економічну катастрофу. Східну Німеччину пошматовано в дослівному значінню. Зайва річ говорити в сім випадку про слушність і кривду. Вистане ствердити факт, що Німці ніколи незможуть признати таких границь оконечними. А колиб навіть зробили се, то було-б се повторенням брехні, підписаної у Франкфурті й Версайлю. Сі границі можна удержати так довго, як довго Німеччина є гноблена, а так само панування Польщі на Білорусі, **на Волині й у Східній Галичині** буде лише так довго тревати, як довго Росія є виключена з міжнародної політики. Коли вдержання польського данування на східних і західних землях сього краю є аж так важною річею, щоб іґнорувати права Німеччини і Росії, себто около 220 міліонів людий білої раси, то нехай буде так, як є. Одначе в такім випадку треба покинути всяку надію на розброєння і вдержання мира в майбутнім. Колиб англійська імперія дала забезпеку для границь Польщі, то се булоб такою самою брехнею, як колиб Німеччина і Росія признали ненарушимість сих границь. Ніякий уряд не може дати більші обезпеки, як та, на яку хоче дати згоду даний нарід або за яку він хоче боротися. Велика Британія і її домінії ніколи не стануть воювати за те, щоби почтові скриньки в данціґу були помальовані польськими красками, **щоби православна церква на Волині була златинщена або щоби Східна Галичина дальше називалася Малопольщею.** З другого боку се булаб ілюзію думати, що в теперішній хвилі можна переговорами довести до корективи німецько-польської границі. Польща радше буде вести війну, ніж зречися хочби одного села, а Франція не буде невтральною на випадок німецько-польської війни. Мирна полагода сього питання можлива буде аж тоді, коли в европейській політиці настане дійсна зміна наслідком злагідження становища Франції й наслідком зміни уряду та політичного становища Росії. В сучасний момент іще найрозумнійше говорити тільки про західно-европейську проблему, мовчки перейти коло польського питання і вдоволитися запевненням Німеччини, що вона не має наміру старатися про зміну своїх східних границь насильними засобами."

В такім самім дусі пише лондонська „Nation," яка рішучо підчеркує, що велико Британія ніколи не дасть своєї згоди на забезпеку теперішніх границь Польщі.

ОГОЛОШЕННЄ

В СПРАВІ П. ЗАЗУЛЯКА.

Сим маю честь запросити всіх Членів Комітету як також всіх прихильних сій справі на наради в справі фонду п. Зазуляка до Ню Йорку під число 30 East 7th Street, у второк, 28. квітня б. р. на годину 8-му вечером.

ЗА КОМІТЕТ:

95-7 ...о. Чаплинський.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ ...

ПРОТОКОЛ

XVI. Головної Конвенції У. Н. Союза почавшоіся дня 6. квітня 1925 в Рочестер, Н. Й.

Звіт гол. рекордового секретаря п. Івана Капітанюка як слідує: **(Продовження).** (5)

Назва стейту, місцевости і відділу:	Жінки	Мущин	Разом	Діти	Разом жінок, мущин і дітей
СТЕЙТ ОРЕГОН:					
Портленд, Орег. Товариство Івана Франка, від. 92	3	8	11	—	11
СТЕЙТ ПЕНСИЛВЕНІЯ:					
Алтуна, Па. Братство Пресв. Богородиці, від. 145	3	21	24	9	33
Армрод, Па. Братство св. О, Николая, від. 124	13	29	42	62	104
Алендавн, Па. Братство св. Михаїла, від. 147	38	118	156	136	292
„ „ Сестрицтво Пресв. Богородиці, від. 151	48	1	49	—	49
Авока, Па. Братство св. Івана Хрестителя, від. 326	28	50	78	61	139
Барнесборо, Па. Сестрицтво Благов. Пр. Діви Марії, від. 249	22	—	22	—	22
„ „ **Братство св. Стефана, від. 297**	—	8	8	—	8
Бейрдфорд, Па. Товариство Просвіта, від. 260	6	8	14	—	14
Белефонт, Па. Братство св. Івана Хрестителя, від. 244	—	15	15	13	28
Бентлейвіл, Па. Братство св. Михаїла, від. 109	25	39	64	42	106
Бресляв, Па. Братство св. Андрея, від. 30	7	24	31	29	60
Бриджпорт, Па. Братство св. Михаїла, від. 15	9	19	28	29	57
Централія, Па. Бр. св. Петра і Павла, від. 90	27	71	98	71	169
„ „ Сестрицтво Усп. Пр. Діви Марії, від. 189	11	—	11	—	11
Честер, Па. Товариство Тараса Шевченка, від. 156	9	30	39	24	63
„ „ Братство св. Духа, від. 237	31	65	96	73	169
„ „ Товариство Запорожська Січ, від. 288	34	55	89	50	139
Дерри, Па. Братство св. Івана Хрестителя, від. 113	—	46	46	23	69
„ „ **Сестрицтво Усп. Пр. Діви Марії, від. 303**	29	—	29	—	29
Донора, Па. Братство св. О. Николая, від. 232	16	30	46	28	74
Джанставн, Па. Братство св. О. Николая, від. 300	22	127	149	60	209
Дженет, Па. Братство св. Михаїла, від. 41	2	17	19	17	36
Джезуп, **Па. Братство св. Володимира, від. 311**	3	6	9	—	9
Едвардсвіл, Па. Братство св. Михаїла, від. 169	3	7	10	—	10
Ембридж, Па. Братство св. Василія, від. 161	14	24	38	25	63
„ „ Братство св. О. Николая, від. 276	71	133	204	160	364
Емералд, Па. Братство св. Михаїла, від. 205	—	8	8	6	14
Етна, Па. Братство св. Михаїла, від. 89	2	5	7	7	14
Експорт, Па. Братство св. Василія, від. 101	12	23	35	—	35
Фарел, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 285	7	13	20	—	20
Феніксвіл, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 321	15	26	41	45	86
Филаделфія, Па. Товариство Тараса Шевченка, від. 35	3	14	17	14	31
„ „ Товариство Любов, від. 45	23	79	102	48	150
„ „ Товариство Згода, від. 62	10	48	58	31	89
„ „ Товариство Івана Франка, від. 83	15	31	46	38	84
„ „ Товариство Єдність, від. 163	13	35	48	33	81
„ „ Братство св. Юрія, від. 239	8	86	94	54	148
„ „ Товариство Мир, від. 324	17	42	59	42	101
„ „ Братство св. Василія, від. 339	7	26	33	42	75
Форбс Ровд, Па. Товариство Єдність, від. 32	—	20	20	—	20
Форд Сіти, Па. Товариство Січ, від. 63	59	111	170	123	293
Фреквіл, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 242	11	47	58	27	85
„ „ Братство св. Анни, від. 365	14	50	64	34	98
Френкфорд, Па. Товариство ім. Дмитра Вітовського, від. 268	1	22	23	2	25
Гаррет, Па. Братство св. Юрія, від. 79	1	2	3	—	3
Глен Лайон, Па. Товариство Тараса Шевченка, від. 154	7	15	22	—	22
Гейзелтон, Па. Братство св. Арх. Михаїла, від. 85	20	42	62	53	115
„ „ Сестрицтво св. Духа, від. 314	5	—	5	4	9
Гомер, Па. Братство св. Вознес. Христового, від. 19	—	6	6	—	6
Ірі, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 40	4	11	15	13	28
Ізелін, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 400	—	20	20	—	20
Істон, Па. Товариство Богдана Хмельницького, від. 137	28	50	78	51	129
Като, Па. Братство Пресв. Богородиці, від. 402	—	2	2	—	2
Карнегі, Па. Сестрицтво св. Анни, від. 134	21	—	21	—	21
„ „ Товариство Січ, від. 136	—	74	74	67	141
„ „ Товариство Тараса Шевченка, від. 384	—	49	49	42	91
Колдейл, Па. Братство св. Михаїла, від. 201	5	24	29	22	51
Котсвіл, Па. Товариство Богдана Хмельницького, від. 248	5	29	34	12	46
Лейтроб, Па. Братство Пресв. Богородиці, від. 61	6	27	33	27	60
Люндис Лейн, Па. Товариство Запорожська Січ, від. 60	5	6	11	—	11
Маганой Плейн, Па. Братство св. Димитрія, від. 28	28	64	92	74	166
„ „ „ Сестрицтво св. Благовіщення, від. 71	10	—	10	—	10
Маганой Сіти, Па. Товариство Запорожська Січ, від. 305	2	16	18	7	25
Майнерсвіл, Па. Бр. св. О. Николая, від. 78	8	74	82	14	96
„ „ **Товариство Богд. Хмельницького, від. 265**	5	12	17	8	25
Монессен, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 338	47	91	138	111	249
МекАду, Па. Братство Сошествія св. Духа, від. 7	32	88	120	128	248
„ „ Сестрицтво св. Ольги, від. 186	29	9	38	—	38
МекКіспорт, Па. Товариство Запорожська Січ, від. 132	14	55	69	99	168
МекКіс Ракс, Па. Братство св. Володимира, від. 91	37	89	126	86	212
Мейфілд, Па. Братство св. Василія, від. 185	8	24	32	—	32
Мавнт Кармел, Па. Братство св. Димитрія, від. 2	21	54	75	46	121
Нантікок, Па. Товариство Вільна Україна, від. 319	—	7	7	—	7
Найставн, Па. Братство св. Володимира, від. 105	11	62	73	24	97
Назарет, Па. Братство св. Димитрія, від. 95	7	33	40	11	51
Несквегонінг, Па. Братство св. Михаїла, від. 231	9	21	30	—	30
Нортгемптон, Па. Товариство Укр. Січові Стрільці, від. 44	20	46	66	85	151
„ „ Сестрицтво св. Ольги, від. 318	44	16	60	14	74
Нортумберленд, Па. Братство св. Михаїла, від. 357	11	18	29	20	49
Норвіч, Па. Братство св. Стефана, від. 199	1	6	7	—	7
Ню Александрія, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 82	9	23	32	21	53
Ню Кенсінгтон, Па. Братство св. Михаїла, від. 296	20	70	90	23	113
Ню Кесл, Па. Товариство Івана Франка, від. 74	6	28	34	9	43
Олифант, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 86	19	66	85	13	98
Палмертон, Па. Братство св. О. Николая, від. 369	30	58	88	72	160
Пітсбург, Па. Товариство Івана Франка, від. 53	8	21	29	23	52
„ „ Братство св. Івана Хрестителя, від. 96	43	72	106	78	184
„ „ Товариство Богдана Хмельницького, від. 118	6	33	39	16	55
„ „ Братство Пресв. Богородиці, від. 258	—	13	13	13	26
„ „ Товариство Рогатинщина, від. 396	9	34	43	43	86
Плейнсвіл, Па. Братство св. Андрея, від. 48	9	25	34	—	34
Реймі, Па. Братство св. Івана Хрестителя, від. 227	10	20	30	11	41
Ранкін, Па. Братство св. Григорія, від. 24	23	55	78	63	141
Рон, Па. Братство Преобр. Господнього, від. 29	18	65	83	40	123
Савт Бетлеєм, Па. Братство св. Димитрія, від. 288	36	78	114	85	199
Сейр, Па. Товариство Вільні Козаки, від. 236	12	26	38	—	38
Сейнт Клейр, Па. Братство Пр. Богородиці, від. 9	16	61	77	65	142
„ „ „ **Братство св. Кирила і Методія, від. 31**	34	41	75	76	151
„ „ „ Сестрицтво св. Анни, від. 228	29	1	30	25	55
Сейнт Майкел, Па. Товариство Івана Франка, від. 204	3	6	9	18	27
Сімпсон, Па. Братство св. Василія, від. 43	6	13	19	9	28
Скрентон, Па. Братство Пресв. Богородиці, від. 123	11	26	37	22	59
„ „ Братство св. Михаїла, від. 159	10	26	36	22	58
„ „ Братства св. Володимира, від. 162	10	20	30	23	53
„ „ Товариство Вільна Україна, від. 176	9	14	23	9	32
„ „ Братство св. Евхаристії, від. 208	4	8	12	11	23
„ „ Братство св. Василія, від. 229	39	69	108	48	156
„ „ **Товариство Над Збручом, від. 280**	14	27	41	—	41
Сликвіл, Па. Братство св. Івана Хрестителя, від. 126	3	37	40	10	50
Смок Рон, Па. Братство св. Юрія, від. 135	29	50	79	28	107
„ „ „ Братство св. Воскрес. Христового, від. 226	4	12	16	10	26
Сайксвіл, Па. Товариство Запорожська Січ, від. 401	6	12	18	16	34
Шамокін, Па. Братство св. Андрея, від. 1	52	150	202	93	295
Шенандоаг, Па. Братство св. Володимира, від. 98	16	68	84	23	107
Тейлор, Па. Братство св. О. Николая, від. 114	15	23	38	21	59
„ „ Товариство Вільна Україна, від. 187	5	20	25	—	25
„ „ Братство св. О. Николая, від. 193	29	46	75	40	115
„ „ Братство св. Василія, від. 380	7	7	14	13	27
Тайтусвіл, Па. Товариство Івана Франка, від. 72	16	22	38	44	82
Ятесборо, Па. Братство св. Михаїла, від. 51	9	21	30	10	40
Вандергріфт, Па. Братство св. Петра і Павла, від. 110	2	14	16	4	20
Вен Вургіс, Па. Товариство Тараса Шевченка, від. 240	4	6	10	—	10
Вест Бервік, Па. Товариство Мих. Грушевського, від. 164	7	21	28	16	44
Вест Нютон, Па. Братство св. О. Николая, від. 255	14	25	39	—	39
Вілкс-Бери, Па. Братство св. О. Николая, від. 99	31	55	86	100	186
„ „ **Братство св. Івана Хрестителя, від. 223**	26	70	96	68	164
„ „ **Братство св. Василія, від. 278**	9	20	29	30	59
Вудлави, Па. [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
СТЕЙТ РОВД АЙЛЕНД:					
Централ Фолс, Р. Ай. Товариство Івана Франка, від. 93	8	15	23	13	36
Кромптон, Р. Ай. Товариство Запорожська Січ, від. 246	4	20	24	13	37
Менвіл, Р. Ай. Братство св. Стефана, від. 181	29	51	80	70	150
Правіденс, Р. Ай. Товариство Тараса Шевченка, від. 73	15	44	59	27	86
„ „ Товариство Любов, від. 177	27	19	46	16	62
Вунсакет, Р. Ай. Товариство Запорожська Січ, від. 206	64	122	186	137	323
„ „ Товариство Український Сокіл, від. 241	5	10	15	7	22
СТЕЙТ ВАЙОМІНГ:					
Собрет, Вайомінг. Братство св. Петра і Павла, від. 89	1	9	10	—	10
СТЕЙТ ВІСКАНСИН:					
Мілвокі, Віс. Товариство Богдана Хмельницького, від. 47	5	13	18	8	26
„ „ Товариство Івана Франка, від. 103	4	37	41	11	52
Рейсін, Віс. Товариство Мих. Грушевського, від. 158	1	7	8	4	12
СТЕЙТ ВЕСТ ВІРДЖІНІЯ:					
Бенвуд, В. Ва. Братство св. Йосифа, від. 157	5	26	31	—	31
Кемптон, В. Ва. Братство св. Юрія, від. 153	2	5	7	14	21
Скарбро, В. Ва. Братство св. Петра і Павла, від. 180	—	6	6	—	6
Тамс, В. Ва. Товариство Тараса Шевченка, від. 26	—	18	18	3	21
Віллінг, В. Ва. Сестр. Неуст. Пом. Пр. Д. Марії, від. 212	27	—	27	—	27
„ „ Братство св. Івана Хрестителя, від. 56	2	49	51	—	51

ВІДДІЛИ РОЗВЯЗАНІ:

В. 11. Бр. св. Івана Хрестителя, Вотербури, Конн. число того відділу дісталося новому відділови в Зейнсвіл, О.

В. 31. Бр. св. О. Николая, в Савтвест, Па. число того відділу отримав новий відділ в Сейнт Клер, Па.

В. 60. Тов ім. Марка Каганця, в С. С. Пітсбург, Па. тоє число має тепер новий відділ в Люндис Лейн, Па.

В. 74. Бр. св. Володимира, в Гемілтон, Онт. Канада. тепер під тим числом істнує новий відділ в Ню Кесел, Па.

В. 183. Бр. св. Івана Хрестителя в Фарел, Па. на то місце тепер істнує від. 183 в Чікаго, Ілл.

В. 232. Тов. Тараса Шевченка, в Пасейк, Н. Дж. тепер число 232. носить новий відділ в Донора, Па.

В. 303. Бр. св. Михаїла, в Одвейн, Айова. під тим числом істнує тепер новий віддія в Дерри, Па.

В. 373. Сестрицтво св. Анни, в Ленсфорд, Па. число досі незаняте.

Всі висше названі відділи були розвязані через брак приписаного числа членів. Члени тих відділів розійшлись по інших відділах У. Н. Союза з винятком розвязаного сестр. від. 373, якого членкині через ворожу агітацію відступили зовсім.

ВІДДІЛИ ЯКІ ПЕРЕСТАЛИ ІСТНУВАТИ ЧЕРЕЗ ЗЛУКУ З ІНШИМИ ВІДДІЛАМИ:

В. 116. Тов. Вільна Україна, в Вунсакет, Р. Ай. Злучився з відділом 181-шим, а на його місце істнує тепер новий відділ в Трентон, Н. Дж.

В. 241. Тов. Тараса Шевченка, в Правіденс, Р. Ай. Злучився з від. 73-тим, а під ч. 241-шим тепер істнує новий відділ в Вунсакет, Р. Ай.

В. 391. Бр. св. Стефана, в Джерзи Сіти, Н. Дж. Злучився з від. 170-тим, а число 391 остає незаняте.

ВІДДІЛИ ЯКІ ЗМІНИЛИ НАЗВУ:

В. 42. Бр. св. Володимира в Пасейк, Н. Дж., змінило назву на Тов. ім. Тараса Шевченка.

В. 73. Тов. Князя Данила в Правіденс, Р. Ай., носить тепер назву Тов. ім. Тараса Шевченка.

В. 201. Тов. Богдана Хмельницького, в Колдейл, Па., змінило назву на Брт св. Арх. Михаїла.

В. 245. Бр. св. Петра і Павла в Трентон, Н. Дж., змінило назву на Тов. Запорожська Січ ім. Богдана Хмельницького.

В. 385. Тов. ім. Богдана Хмельницького в Міннеаполіс, Мінн., змінило назву на тов. Запорожська Січ.

Зладжена табеля виказує, котрі відділи провадять в себе молодечі департаменти. Там де нема виказаного числа дітий, там нема молодечого департаменту при відділі. Тут в виду сего вистарчить сказати, що на 362 відділів, 269 відділів провадить діловодство з дітьми, яке то діловодство ведеться по такій самій системі, як і з старшими членами, тільки осібно.

РУХ ЧЛЕНІВ:

Річні викази руху членів за 1921, 1922, 1923 і 1924 р.

	ПОВНОЛІТНІ:						МАЛОЛІТНІ:					
Рік	Число членів з попереднього року	Принято нових членів	Принято наново, з інших відділів і кляс	Суспендовано, відійшли до інших відділів і кляс	Померло	Остало	Число членів з попереднього року	Принято нових членів	Принято наново і з інших відділів	Суспендовано, відійшли до інших відділів і кляс	Померло	Остало
1921	12.237	1.087	1.188	2.611	86	11.815		5.641	753	1.262	8	5.124
1922	11.815	1.452	1.278	2.014	104	12.427	5.124	1.089	690	988	32	5.883
1923	12.427	2.991	954	1.458	124	14.790	5.883	1.998	484	706	26	7.633
1924	14.790	2.908	964	1.524	127	17.011	7.633	2.173	475	743	28	9.510
Разом......		8.438	4.384	7.607	441			10.901	2.402	3.699	94	.....

ЗАГАЛЬНИЙ РУХ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЗА ЧОТИРИ РОКИ:

ЗІСТАВЛЕННЄ:		(прихід)
Принято нових повнолітних	8.438	
Принято нових дітий	10.901	19.339
Принято наново повнолітних	4.384	
Принято наново дітий	2.402	6.786
Разом прибуло		26.125
		(розхід)
Суспендовані і ін. повнолітних	7.607	
Суспендовані і ін. дітий	3.699	11.306
Померло повнолітних	441	
Померло дітий	94	535
Разом відпало		11.841

ЗАГАЛЬНЕ ЗАМКНЕННЄ:

З початком 1921 р. в У. Н. Союзі було:		
повнолітних членів	12.237	
молодечого департаменту не було		12.237
В роках 1921, 1922, 1923 і 1924:		
прибуло повнолітних	12.822	
прибуло дітий	13.303	26.125
Разом		38.362
В роках 1921, 1922, 1923 і 1924:		
відпало повнолітних	8.048	
відпало дітий	3.793	11.841
Розхід від приходу		26.521
В тім обезпечених повнолітних		17.011
обезпечених дітий		9.510
Разом всіх обезпечених в У. Н. Союзі		26.521

ПОРІВНАННЄ:

Перебираючи уряд рек. секр. з початком 1921 р. я обняв діловодство:

	з 314 відділами	без молод. департаменту і	з 12.237 повнолітними членами
Прибуло	48 відділів	269 молод. департаменту і	14.284 повнолітних і дітий
Разом	362 відділів	269 молод. департаменту і	26.521 всіх обезпечених

Як висше наведений Загальний рух виказує самих грамот новим членам видано 19.339 невчисляючи грамот виданих тим, що зміняли клясу обезпечення або дуплікатів на місце грамот погублених.

Велике число відпавших членів так повнолітних як і дітий, походить з того, що одних і тих самих суспендовуєся за неплаченнє місячних вкладок, а відтак приймається їх наново. Многі члени в той спосіб відходять тай вертаються по кілька разів в році.

Порівнуючи велике число принятих н о в и х членів	19.339
з тим числом, якими організація в дійсности побільшилась	14.284
Знайдено брак членів	5.055
Віднягнувши число померших	535
Остає брак	4.520

І в тім числі бракуючих членів находиться понад 4.000 новоприступивших членів, відступивших сейчас або в короткім часі по вступленню. Немалий процент новоприступивших виказується і між помершими.

(Дальше буде).

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви зложені до Обєднання в місяцю марті, 1925).

1) **Філаделфія, Па.** „Провидіние", передав Евген Якубович . . . 250.00

2) **Філаделфія, Па.** Мих. Насевич, народний податок . . . 25.00

3) **Ню Йорк, Н. Й.** Ліга Амер. Горожан Укр. Роду, Коляда на Рідну Школу, переслав П. Сокальчук . . . 203.00

4) **Пеорія, Ілл.** Т-во Укр. Робітників, від. 190 У. Н. С., нар. под. переслав В. Бігун . . . 3.50 (Зложили по 50 ц.: В. Бігун, А. Бігун, Л. Пайончковський, П. Пайончковська, Л. Куш, М. Нагач і Р. Онищук).

5) **Йонкерс, Н. Й.** о. Вол. Сполітакевич, нар. под. . . . 10.00

6) **Дітройт, Міш.** Василь Лобур на сироти і інваліди, переслав Я. Поливка . . . 10.25

7) **Ровей, Н. Дж.** Укр. Тов. „Згода" на Р. Ш., пер. Ю. Павлак . . . 20.75 (Зложили по $1: Ю. Павлак, С. Курищкин, Анна Курищкин, Т. Данилюк, Н. Моссора, Я. Макович, Я. Салій, П. Вовк, С. Зволинський, П. Коваль, Марія Музика, С. Бабіс, О. Мельник, Л. Венгрин, М. Салацький, Іван Маркович; по 50 ц.: А. Нагребецький, С. Камнчов, С. Ядловський, П. Тара, Д. Вовк, Н. Гузар, І. Перепавел, А. Бохонок, С. Гудзов, а М. Дзядик 25 ц.)

8) **Ірі, Па.** Бр. св. Петра і Павла, від. 40 У. Н. С., переслав В. Гаврилів . . . 20.50 (Коляда на Р. Ш. $18.75, колядували: Н. Гаврилів, Н. Свідерський, І. Пелінський, М. Пелінський, а жертвували по $1.50: С. Волошанський, В. Гаврилів, І. Пелінський,; по $1: М. Пелінський, А. Шораневський, Н. Свідерський, І. Лихач, Г. Бекера, Ф. Котановський, П. Квас, Й. Вітковський, В. Юрцан, Д. Свідерський, Т. Сатишин, Я. Думанський, Н. Гаврилів, І. Бобінський, О. Капинчик, В. Томс, І. Зігмунт; по 50 ц.: Л. Свідерський, М. Личко, С. Кривоняк, по 25 ц.: Попович, Й. Шкопура і П. Плавчак . . . $1.75 нар. под. зложили: Г. Бекера 50 ц.; а по 25 ц.: Н. Гаврилів, В. Гаврилів, Й. Вітковський, В. Томс, Т. Сатишур).

9) **Честер, Па.** Збірка в укр. кат. церкві на Р. Ш., переслав о. А. Лотович . . . 11.00

10) **Джерзи Сіти, Н. Дж.** Збірка на сироти на хрестинах в Г. Трусевича . . . 5.00 (Зібрав о. Л. Вань, а зложили по $1: Гр. Мисак, Ліна Трусевич, Гр. Трусевич, Яків Щигол, а о. Лев Вань 50 ц., а по 25 ц.: Гр. Шемлій і Стефан Мисак).

11) **Клифтон, Н. Дж.** Тов. Українська Січ, від. 182 У. Н. С. нар. податок . . . 12.75 (Переслав М. Пипюк, зложили: Мих. Ференц $1.50; по 75 ц.: Гр. Хімко, Дм. Лещишин, Лесьо Сисин, по 50 ц.: Гнат Сагайдак, Ів. Ладичка, Ів. Роздзябик, Гавриїл Жеребчук, Олекса Боднарчук, П. Хміль, Гр. Яськів, Лука Кіча, В. Кулібаба, В. Комар, Мих. Пипюк, Ів. Коваль, Мих. Клипка; по 25 ц.: Олекса Мацюпа, Д. Грабинський, Пилип Закутинський, Дм. Давидович, Онуфрій Зубор, Гр. Копач, Мих. Пелех, Ст. Магомета, Мих. Швець і Ів. Гаврилів).

12) **Юнгставн, О.** Збірка на Тов. „Просвіту" $43.50, а Антін Когут нар. под. $3, разом переслав А. Когут . . . 46.50

13) **Мінеаполис, Мінн.** Народ. под., пересл. Микола Грубрин . . . 7.00 (Зложили: Василь Супотик $3, по $1: Мик. Грубрин, Ол. Пилатюк, Ів. Коцюба, а по 50 ц.: Петро Андрущак і Петро Гайва)

14) **Україна, Н. Дак.** Коляда від Українців, що гуртуються при укр. кат. церкві св. Димитрія, на Р. Ш. переслав о. В. Гривнак . . . 100.00

15) **Пітсбург, Па.** Збірка на Р. Ш., переслав Теодозій Онишків . . . 8.00 (Збирали: Марія Неофіта і Анастазія Костишак, зложили по $1: В. Онишків, Ст. Ягела, Вол. Коваль, Дм. Дашинич, Іван Галевич, Дм. Василик, Ів. Ганяк, а по 50 ц.: Тарас Шпікула і Юрко Дашинич).

16) **Шікаго, Ілл.** Нар. под. збірка, перес. Н. Шемердяк . . . 3.50

17) **Нюарк, Н. Дж.** Жіноча Громада ім. Ольги Басарабової, переслав Т. Каськів . . . 200.00 (Призначено: $75 на сиротинці, по $50 на інвалідів і Рідну Школу, а $25 на „Просвіту" у Львові).

18) **Гартфорд, Конн.** Коляда (додатково) $2, нар. под. $10.35, переслав П. Драпак . . . 12.35 (Зложили: З. Процик коляда $2; нар. под.: Яр. Маєр $1; по 50 ц.: М. Курдина, П. Драпак, Н. Хорнат, М. Дерих, А. Руда, М. Грегус, А. Сташко, С. Вакалюк, по 25 ц.: А. Говорун, П. Медвідь, Й. Саган, М. Пільчак, Й. Тимків, П. Салецька, А. Ковальський, З. Процик, П. Півварчук, В. Мовчук, Й. Каганюк, Х. Каганюк, Гел. Даннлів, В. Мовчук, Й. Дерих, Й. Савіцький, П. Шаркевич, Н. Корінь, З. Салецький, Лев Апанович, а В. Салецький 10 ц.).

19) **Дітройт (Гемтремк), Міш.** На забаві в Льва Білика на пол. вязнів . . . 12.00 (Зібрано на поклик Петра Войтовича, зібрали: Й. Кульчицький і Вол. Туркевич, зложили по $1: С. Басков, П. Войтович, Й. Кульчицький, Лев Білик, Павло Кричківський, М. Бабій, Яків Білецький, Ів. Нагірняк, Вол. Туркевич, Антін Міхоцький, Юстина Горішна; по 50 ц.: Андрій Машталяр і Мих. Сатія).

20) **Алентавн, Па.** Збірка на забаві дня 28. лютого на інвалідів, пересл. Григорій Пипюк . . . 23.50

21) **Аполльо, Па.** Олекса Кричковський на Р. Ш. і скитальців в Чехо-Слов. . . . 10.00

22) **Філаделфія, Па.** від 144 від. „Провидіння" нар. под. . . . 1.75 (Зложили: о. Вол. Титар $1, а Теодор Кольбонський 75 ц.).

23) **Ніагара Фолс, Н. Й.** Роман Корункевич на „Просвіту" . . . 2.00

24) **Йонкерс, Н. Й.** Бр. св. Андрія, від. 12 У. Н. С. нар под. . . . 6.00

25) **Маганой Сіти, Па.** Збірка на „Просвіту" переслав о. С. Склепкович . . . 17.00

26) **Дітройт, Міш.** Ілія Спендак на Р. Ш. і політичну боротьбу . . . 8.00

27) **Шікаго, Ілл.** Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. С., переслав Ілля Шпікула . . . 73.01 (Призначено: по $20 на „Просвіту" і інвалідів, решта на студентів).

28) **Росфорд, О.** Бр. св. Михаїла нар. под. переслав Олекса Невойда . . . 2.00 (Зложили: о. Юрій Крупа $1, М. Копистинський 50 ц., а по 25 ц.: Гнат Кущнір і О. Невойда).

29) **Йонкерс, Н. Й.** Тов. Подільська Січ, від. 8 У. Н. С., нар под. . . . 3.25 (Зложили: Мих. Криса $1.00, а по 25 ц.: М. Мазур, О. Бабій, П. Баран, Тома Куньовський, Ст. Салій, Вартоломей Газдунь, Тимко Кренца, Ів. Матіяловський, Стефан Семко).

30) **Бруклин, Н. Й.** Марія Стегніцька на памятник по бл. п. О. Бесарабовій . . . 5.00

31) **Бріджпорт, Конн.** Тов. Українська Січ, нар. под., переслав М. Галькевич . . . 3.25 (Зложили: Іван Кузів 50 ц., а по 25 ц.: В. Кузів мол., М. Мельник, Й. Вовк, Й. Підлуський, Ст. Лободицький, П. Гринюк, Пентал. Гойсак, Мартин Шмайський, Ів. Зілінський, Вас. Підлуський, Іван Глива).

32) **Найставн, Па.** Бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. С. народ. под. на Р. Ш. . . . 20.00 (Переслав Ст. Слободзян; зложили по $3: П. Козиерський, Гр. Шагала, П. Чорний, М. Ставич $2, В. Шийка $1.50, по $1: Н. Гладьо, Т. Слободзян, Ст. Слободзян, М. Козиарський, Ст. Крайник 75 ц., по 50 ц.: Стах Оріховський, С. Савчинський, П. Солян; по 25 ц.: Д. Багнюк, Д. Мицяк, Т. Наливайко, Д. Теленчак, К. Мічак).

33) **Гемтремк, Міш.** Збірка на сироти в Юстини Горішна . . . 12.00 (Стап. Простий $3, а по $1 зложили: Юстина Горішна, Іван Чайківський, Іван Простий, Семен Басків, Петро Войтович, Осип Кульчицький, Лев Білик, Ілько Голинда, Євдоха Кричківська).

34) **Мекаду, Па.** Збірка в укр. кат. церкві, переслав о. мітрат Й. Жук . . . 26.00 (Призначено: $10 на студентів у Відни, $5 на памятник О. Бесарабової).

35) **Бофало, Н. Й.** Т-во ім. О. Нижанковського, нар. под. переслав І. Сидорович . . . 15.75 (Зложили: Мих. Пришлівський $2.75, по $2.50: Іван Сидорович, Вас. Горгота, Ст. Пришлівський $2.25, Юрий Гура $2, Осип Заремба $1.50, Іван Сінякевич $1, Григорій Плотиця 75 ц., а по 25 ц.: І. Соколовський і І. Ференц).

36) **Ню Йорк, Н. Й.** Жіноча Січ ім. Ольги Бесарабової, переслала М. М. Воробець . . . 118.57 (Призначено: $50 на Укр. Шпиталь, $43 на памятник по О. Бесарабовій, а $25 для др. Христини Сушко).

37) **Джерзи Сіті, Н. Дж.** Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. С., нар. податок . . . 16.25 (Переслав Василь Гіль, а зложили: по 75 ц.: Мих. Баран, Ів. Підгорецький, Томко Струж; по 50 ц.: Вас. Жарський, Семко Ленчук, Ст. Кіцей, Яків Сай, Семко Мисак, Вас. Микетка, Роман Булик, Мих. Салюк, Роман Струж, Вас. Гоїк, Йосиф Кіраш, П. Павлик, Юлія Терпливець, Вас. Маланяк; по 25 ц.: Вас. Гіль, Ів. Бобовник, Анд. Рубінович, Юрко Гук, Гр. Гуменюк, Семко Сайчук, Левко Кулич, Мих. Турчинський, Яків Осьмиловський, Йосиф Жарський, Іван Жарський, Микола Пігура, Антін Тенюх, Андрій Сайчук, Он. Колісник, Ів. Васько, Левко Панас, М. Заяць, Гр. Шемлій, Йосиф Салюк, Максим Стегніцький, Кот Стефан, Іван Миць, Антін Ярош, Андрій Корнило, Олекса Кухар).

38) **Іри, Па.** Бр. св. Петра і Павла, від. 40 У. Н. С., нар. под., переслав В. Гаврилів . . . 1.50 (Зложили: по 25 ц.: Н. Гаврилів, В. Гаврилів, Т. Сатишур, Г. Бекера, Й. Вітковський, В. Томс).

39) **Бостон, Масс.** Коляда шкільних дітий при укр. кат. парох. школі, переслав на Р. Ш. о. Й. Пелехович . . . 156.00

40) **Клифтон, Н. Дж.** Т-во Українська Січ, від. 182 У. Н. С., нар. податок . . . 5.55 (Переслав Лесьо Сисин, зложили по 75 ц.: Теод. Онуфрик, Олекса Комар, Гр. Копач 50 ц., Ол. Мацюпа 30 ц., а по 25 ц.: Ів. Роздзябек, Гавр. Жеребчук, Ол. Беднарчук, Петро Хміль, Гр. Яськів, Лука Кіча, Вас. Кулібаба, Он. Зубар, Вас. Комар, Мих. Швець, Лесьо Сисин).

41) **Трентон, Н. Дж.** народ. под. місцевого Обєднання, переслав П. Стадник . . . 3.00 (Зложили: Ол. Наконечний $1, по 25 ц.: Дан. Шумський, Петришин Катерина, Павло Стадник, Ів. Масляк, Гр. Цимбала, Мих. Лідух).

42) **Честер, Па.** Часть доходу з Шевченківського Свята на Р. Ш., переслав о. А. Лотович . . . 24.00

43) **Равнд Гіл, Алберта, Канада.** Чит. „Просвіти" на „Просвіту" . . . 1.50

44) **Ню Йорк, Н. Й.** Січ ім. Богд. Хмельницького, переслав І. Дусаненко . . . 60.68 (Призначено: $20 від Січи ім. Б. Хмельницького як дар для „Просвіти", $22 від членів-Січовиків, а $18.68 нар под разом $60.68).

Разом зложено до Обєднання на оборону рідного краю в місяцю марті

$1.503.73.

БАБУСЯ, ЩО ЗАГУБИЛА РИЖОВУ ГАЛУШКУ.

(Японська народня казка).

Давно, дуже давно жила раз старенька бабуся. Вона Любила сміятися по цілих днях і робила галушки з рижу.

Одного разу, саме як робила це, впала їй одна галушка, покотилася в діру в кухонній долівці і пропала там. Бабуся старалася якстій видіс тати галушку, встромила руку в діру і всюди шукала. При цьому земля під нею нечайно запалася і бабуся впала в діру коміть головою. Летіла якийсь час, але ніщо їй не приключилося. А як знову піднялася на ноги, найшлася на вулиці, зовсім такій, як ця що йшла попри її хату. Було там зівсім ясно, а правоі й лівобіч бачила безмежні рижові поля, але ніоної живої душі. Як це приключилося, вона сама не знала. Але їй здавалося, начеб вона впала в якусь иншу країну.

Одначе бабуся не робила собі нiщо з цього. Думала лише як то найти назад свою рижову галушку. Вона розглядалася довкола, чи не побачить де її. Але надармо. Дорога, на якій бабуся стояла, була спадиста, тому вона думала, що її рижова галушка мусіла скотитися на діл. Постановила шукати галушки. Разураз кричала: „Моя лушка! Моя рижова галушка! Де ділась моя рижова галушка?" І спішно пішла похитуючись долі дорогою.

По хвилі побачила камінного, лагідно осміхненого „Джізо" (Дитячого Бога). Стояв на дорозі. Як стій підбігла до нього й сказала: „Джізо-зама, пане Джізо, чи не бачили ви моеї галушки?"

Джізо відповів: Так, тому кілька хвиль котилася туди ваша рижова галушка. Але краще, щоби ви не йшли дальше, бо зараз там у долі живуть „Оні," страшні чортяки. Вони поїдають людей.

Бабуся засміялася і побігла дальше: Моя рижова галушка! Моя рижова галушка! Де ділася моя рижова галушка?

Зараз по тім наблизилась до другого камяного Джізо при дорозі. Ледви побачила його а вже була там і кликала: „Пане Джізо, чи не бачили ви моеї рижової галушки?"

„Так — вдповів він — я щойно бачив, як ваша рижова галушка котилася туди. Але я раджу вам не йти дальше бо там на долі живуть „Оні," вони поїдають людей.

Але весела бабуся засміялася лише і покашлюючи пішла ще скорше дальше: „Моя рижова голушка! Моя рижова галушка! Де ділась моя рижова галушка?" Не пройшло богато часу а бабуся дійшла до третого „Джізо." „Пане Джізо, чи не бачили ви моеї рижової галушки?"

Джізо сказав зараз: „Мовчіть ви тепер з вашою галушкою! Ось там іде вже Оні. Ховайтеся раздва під мій рукав і ані чичирк коли вам миле ваше життя!" Старенька бабуся розсміялася ще раз тепер зиркнула на чвалаючого Оні, заки скрилася під Джізовим рукавом.

— Добрий день, Джізо-зан! — сказав Оні, як зявився перед ним. — Давно ми вже не бачилися. Як ваше здоровлячко?

— Добрий день, Оні-зан! — відповів Джізо — дякую за память, добре. Чи в вас дома все по старому?

Саме хотів Оні на ввічливий Джізів запит іще ввічливіще, але нараз підніс носа в гору, збентежено обнюхував довкола й сказав: „Джізо-зан! Джізо-зан! Я занюхав людське мясо — чи ви ніщо не чуете?

— Нічогісінько, — відповів приязний Джізо, що дуже зажурився був старенькою жінкою. — Ви помиляєтеся!

— Ні, ні, — скрикнув уже тепер Оні й ще більше нетерплячи обнюхував довкола логаним носом і сказав: „Джізо-зан! Джізо-зан! Я чую, що тут є людське мясо, чую зовсім виразно!"

Дивна бабуся, укрита під Джізовим рукавом, спочатку не боялася ні трохи. Противно їй було спочатку дуже смішно, як побачила перед собою кострубату волову голову Оні. Ледве могла закусити губи, щоби не засміялася; бо сміх підходив їй уже до горла. Але як побачила, що Оні задер ніздря до гори, вже не була в силі здержатися і вибухнула на все горло: „Хе, хе, хе!"

Як стій Оні простягнув величезну лапу й витягнув її зпід Джізового рукава. Але бабуся глипнула йсму в погане лице, аж душилася від сміху: „Хе, хе, хе!"

— Ти чортова печене! — викрикнув Оні й уже облизував свої уста. А Джізо сказав лагідно:

— Що хочете від сеї доброї, старої жінки? Пощадіть її, не робіть їй кривди!

Для Оні було це дуже неприємно. Не хотів задиратися з Джізо й він відповів по хвилі вдумчиво-зажурено: „Я й не зроблю їй ніякої кривди! Візьму її лише з собою до дому, вона буде варити нам риж."

— Коли так, то можете взяти її з собою. Але мусите дійсно бути добрим для неї! Коли лише один раз обідетеся зле з нею, я буду дуже сердитися.

— Ні, ні, їй буде дуже добре у нас. Щодня матиме дуже мало роботи! Бувайте здорові, Джізо-зан!

Цими словами забрав Оні стареньку жінку. Вона все ще закривала собі лице рукавом, бо не могла здержатися від сміху.

Бігли вони долі дорогою й небаром найшлися над широкою рікою. При березі стояло човно і поплили на другий бік. Там був побудований гарний дім. Мешкали в ньому Оні. Запровадив зараз бабусю до великої кухні й приказав їй зварити на вечерю рижу для нього й для инших Оні.

Дав їй плоску, деревляну копистку й сказав:

— Ти маєш усе вкидати до горшка одно-одиноке зеренце, а як мішатимеш тою кописткою, то риж буде подвоюватися, чотири рази збільшиться і т. д., аж буде повний горнець.

І бабуся дійсно кинула до горшка лише одно-одиноке зеренце рижу, налила води й почала мішати кописткою. І якстій з одного зерна рижу зробилися два, потім чотири, опісля вісім, шіснацять, трицять два, шістьдесять чотири і все більше, аж зробився повний горнець.

З того часу старенька бабуся жила довго в домі Оні та щодня варила їм риж. Вони ніколи не зробили їй щось злого, не могли навіть нікоми налякати її, бо вона все й все мусіла сміятися, як лише побачила їх. Робота її була дуже легка, хоч щодня мусіла варити дуже багато рижу. Бо Оні, самособою, їсть багато більше рижу як чоловік. Одначе чародійна ложка влекшувала їй зовсім роботу.

З часом почало бабусі нудитися в такій самотині. Тужила за своєю хатиною, хотілаби там спокійненько знову варити собі рижові галушки. А одного дня як Оні не було дома, постановила втекти:

Насамперед узяла чародійну ложку, сховала її за поясом. Потім обережно зійшла над ріку. Не видно було нікого. Тут було й човно. Скочила вона мерщій у човно, відбила від берега. А що вміла добре вислувати, то за хвилю віддалила гарний шмат ріки.

Але ріка була дуже широка. Ледви переплила четвертину дороги, а вже Оні вернулися до дому. Зараз побачили, що їх стара куховарка пропала десь, а з нею і чародійна ложка. З диким ревом пігнали над ріку, де поквапно вислувала старенька жінка. На місці не було вже човна. Оні може зовсім не вміли плавати, або може боялися води. То в чорта не булаб і дивота. Словом вони вірили, що бабусю можна зловити, заки бабуся ще не добилася до другого берега. Як рішили так і всі поклалися ниць на черевах, витягнули шиї, порозззявлювали роти, величезними глотками давай пити: хав, хав!

Як побачила це бабуся, насамперед зібралося їй дуже на сміх. Але потім давай лише вимахувати веслом сюди й туди, що аж тіло вигиналося то взад то вперед. Але й Оні не хотіли програти закладу й стягаючи черево проковтували разураз, іще більше води. А що Оні пе також багато більше як чоловік, то небаром води дуже поменшало, аж нараз усе чортівське кодло зірвалося й давай бродити.

Та в цій хвилі бабуся випустила весло, мерщій сходила чародійну ложку, кинула її в сторону Оні й почала дуже викривлятися їм. Прижмурювала очи й знову нечайно отвирала їх, підносила ніс у гору, надувала щоки, вишкірювала зуби, рухала вухами й при цьому танцювала то на одній то на другій нозі.

Оні задеревіли зі здивування й видивилися на бабусю. Але потім і вони не в силі були здержатися, й собі за бабусею вибухнули здоровим реготом. Держалися за черева, згиналися й порозззявлювали величезні морди й іржали від сміху.

Але при цьому — самособою — вся ця вода, яку щойно випили, вилітала з них. І так ріка, ще як вони стояли в ній, знову заповнилася водою. Кажуть, що більше як половина їх згинула тоді нужденно. А старенька бабуся гарненько взяла весло знову в руки й човно понеслося все вперед. Оні немогли дістатися там, а бабуся небаром добилася на другий беріг. Там уже бігла скільки сили.

Ані на хвилинку не пристанула, аж поки не найшлася в своїй старенькій хатині. Тут видихалася насамперед хвильку, а потім давай сміятися! Аж стіни тряслися! Довгі дні не могла вспокоїтися. Тепер уже була щасливою, бож уже знову була в себе дома й могла собі варити галушки, скільки завгодно й коли завгодно. Чародійна ложка достарчала їй рижу доволі. Продавала галушки сусідам і небаром, серед великого сміху — сама не знала, як забагатіла дуже.

Переклав М. Ненявський.